Jaro V. Januaro, 1924. Numero 5

# BULGARA ESPERANTISTO

ABONPAGO:
por Bulgarlando 30 levoj, por fremdlando: bonvalutaj 60 lv., malbonvalutaj 40 levoj.

MONATA ORGANO DE LA BULGARA ESPERANTISTA SOCIETO

АБОНАМЕНТЪ:
за България 30 лв.
Обявления:
кв. см. 2 лева
Отделенъ брой
3 50 лева

Препоръчано отъ М-о Н. Пр. за учил. библ. съ окр. № 1870 отъ 27. I. 1922

## Ni ankoraŭ batalos!

Ankoraŭ unu novan jaron ni renkontis. Maljuniĝis ni per ankoraŭ unu jaro, pligrandiĝis la vivo kaj la sperto de la esperantista movado per ankoraŭ unujara agado.

Ĉu ni sukcesis fari progresan paŝon dum la ĵus pasigita jaro? Ĉu la 1924 trovis nin en tiu stato, en kiu ni estis en la komenco de 1923?

Ni bone scias, ke 1924 vidas nin multe pli fortaj ol ni estis antaŭ unu jaro, kaj ke 1923 signis en multaj rilatoj en la esperantista movado gravajn paŝojn antaŭen.

Kelkaj samideanoj tamen ŝajnas esti maltrankviligitaj de eventuala ebleco pri oficiala nefavorado al nia movado. Ili tro pesimiste renkontas la artikolon „Nuboj“ en la pasinta numero de B. E.

Ĉu la situacio, prezentita en tiu artikolo, estas vere timiga? Ĉu nia sukceso dependas nur de oficiala aprobo kaj subteno, aŭ eĉ pliparte de ili?

Certe ne.

Eĉ ofte oficiala aprobo malvigligas la laborantojn: ili ekkutimas atendi ĉion „elsupre“, ilia batalemo malgrandiĝas.

En la fino de la artikolo „Nuboj“ estas aludite, ke ni povus fari el unu malfavora oficiala konduto sukceson.

Kiu studis kaj konas la historion de la movadoj, li scias, ke la persekuto al iu movado ordinare donas nedeziratajn de la persekutanto rezultojn. Kiam oni persekutas nacion, religion, socian ideon, oni per tio helpas multe por ilia firmiĝo, populariĝo kaj venko. Kompreneble, tiaj ventoj — la persekutoj — „foliojn velkantajn deŝiras“. Kaj la supraĵa observanto kredas, ke la movado suferas malvenkon kaj malfortiĝas, dekadencas. Sed la pli profunde vidanta esploranto vidas, ke la persekuto pliproksimigas interne, plikunpremas la restantajn batalantojn, kaj ili „repurigitaj, fortojn pli freŝajn akiras“.

Tio estas fakto, asertita de la sociologio.

Kiam antaŭ tri jaroj la „Narodno sobranie" decidis la enkondukon de Esperanto kiel fakultativa lernobjekto en la mezgradaj lernejoj, nia malnova samideano Ivan H. Krestanov skribis al mi interalie:

„. . . Mi tamen preferus, ke oni persekutu nin, ol ke oni donu al ni tian oficialan apogon . . . La persekuto eble pli multe fortigos nian movadon".

Ne nur el la ĝenerala historio de la diversaj movadoj, sed ankaŭ el la speciala historio de nia Esperanto-movado, kiom ajn mallonga ĝi estas, ni povas eltiri la supran konkludon. Oni scias pri la fama cirkulero, per kiu la franca ministro de l' publika instruado, s-ro A. Berard, malpermesis la instruadon de Esperanto en la francaj universitatoj. Tio provokis bruon en la franca ĵurnalaro, polemikon pri Esperanto, kaj la rezulto estis: en daŭro de tri monatoj en Francio estis venditaj trioble pli multaj lernolibroj de Esperanto ol dum la tri jaroj post la monda milito.

Kiu havas orelojn por aŭskulti — li aŭskultu, kiu havas okulojn por rigardi—li rigardu. Kies cerbo servas al li por kompreni — li komprenu.

La malfacilaĵoj kaj baroj, kiuj aperos antaŭ ni, povas fariĝi la plej certa vojo al sukceso. S e n i k a p a b l a s f a r i e l i l i t i o n.

En tiu okazo ni devus deziri, ke oni ne rilatu kun indiferenteco al ni, sed kun rekta, malkaŝa malfavoro kaj persekutemo.

Amas mi la batalon. Amas mi la momenton, kiam ekbolas junule mia sango kaj oni donas al mi eblon ĵeti min en batalon. Amas mi la momenton, kiam mi aŭskultas akrajn riproĉojn kaj malamikajn kontraŭdirojn . . . Kiu povus doni al ni tian feliĉon? La feliĉon, kiam ni kviete atendas la finparolon de niaj kontraŭuloj kaj komencas nian argumentadon . . . La feliĉan momenton, kiam ni el atakatoj fariĝas atakantoj, el mokatoj—mokantoj!

Ho, samideanoj, ne timu la batalon! Amu ĝin! Ŝatu la feliĉon de tondrado de pensoj, ideoj, opinioj . . .

Kun prudento, trankvileco, kono kaj kapableco, ĉiu atako povas alporti al ni novan venkon.

Feliĉan novan jaron, fratoj-samideanoj. Feliĉan jaron de batalo kaj venkado!

Akcipitro.

---


## ПОДЪ ПЕЧАТЪ СѪ:

Първа и Втора Конгресни Речи на Д-РЪ ЗАМЕНХОФЪ въ отдѣлни брошури на български. Набавете си речитѣ за пропагандната седмица! Всѣка брошура ще струва 2 лева. На книжари и групи по 25% отстѫпка.

## ENIGMO.

Senlarma ploro
Portas sin
En mia koro:
— Ĉu destin'
Sencela
La vivo estas?
Ĉu sen fort'
Ni sole festas
Por la Mort'
Malhela?...

Sed ĉiam sonojn,
Kaj sen fin',
Mi aŭdas: — Konojn
Nur en vin'
Vi trovos!...
Ne vagu vane
En la spac'...
Laboru plane
Kaj la pac'
Alblovos.

Pleven. S. M. Simeonov.

---

## NEĜERO.

Mi vagis tra stratoj de l' urbo sencele...
Kaj de la malalta ĉielo subite
ekfalis neĝeroj, ekfalis kaj bele
ekturnis sin tra la aer' blankigita.

Mi vagis tra stratoj de l' urb' surprizita...
Kaj unu beleta neĝero ĝuema —
de l' forta deziro pri kis' allogita —
ekflugis dancante al mia lip' trema.

Ho, kial vi venis, neĝero-infano? —
Varmega la kiso de mia buŝ' estis
kaj vin degeligis... Ah, ĝuis vi vane
kaj mortis vi vane! Nur larmo nun restis.

Varna. Miti.

---

# Unua neĝo.

1. La unua neĝo sternis blankan savanon super miajn tagojn. Kaj mia animo kiel timigita birdo kuntiriĝis sub la tegmenton de l' konsolo de la rememoroj. Kaj ektremis la koro kaj elkantis sian surtomban kanton...

Min ekregis senreviĝ',
al mi ĝoj' kaj paco mankas. —
Kaj la neĝ' senlime blankas —
sur la tomboj de l' feliĉ'...

Belinfano, kie nun
estas via dolĉa amo? —
Kaj la varmo, kaj la flamo
de l' somera ora sun'?

Belinfano, senesper'
en animo mia reĝas.
Sur la spacojn neĝas, neĝas —
super tomboj — tuta ter'!

Kaj vi ne venis. Mi atendis la tutan nokton! La tago ne alportis vorton de vi! Kaj nek la majestaj sonoradoj de l' festo, kaj nek la rideto de nekonataj virinoj alportis konsolon.

La unua neĝo sternis blankan savanon super miajn tagojn.

2. Ĉu ne vi, beleta mia, kantis dum la somero la belan sonoran kanton pri l' espero? La somero velkis for per la velko de ĉiu floreto en mia ĝardeno. Kaj la espero mortis per la morto de ĉiu ora muŝeto ... for ...

Ĉu ne vi, malgranda mia, aŭskultis dum la sonoplenaj noktoj miajn rakontojn pri brila tempo, kiam la homo estos frato kaj la aŭtuno ne surprizos la amon? Miajn rakontojn mi ekdubis — ili estis malvero. Kaj la homo restis malamiko, kaj la aŭtuno venis ... ve! ...

Ĉu ne vi, malĝoja mia, ridetis ame — ebria per la senamara vino de l' juneco? Sed la juneco ne estis eterna, kaj du larmoj estingis la kandelon. Kaj el la sobro de l' kompreno venis la alia ebrio — la ebrio de l' spleno. Kaj antaŭ la unua neĝo de l' vintro — en la animo estis neĝo ... jam ...

3. Mia floro, donaco de ŝi, velkis en ĉi tiu frosta nokto. Kaj mi malĝojas.

Ho — kiomaj koroj velkis en ĉi tiu frosta nokto! Ili, kiujn oni amis kaj kiuj amis, la bonaj, la karaj — ne estas jam plu krom ruino de l' amo. Sed mi ne malĝojas pri la koroj — ho, mia floro, donaco de ŝi, velkis...

Ĉu iam renkontis mi iun, kiu ne atentante la velkon de siaj floroj malĝojis pri la fremdaj sortoj? Utinam, la fremdaj koroj krevu en sia doloro, — la floro, donaco de ŝi, velkis!

La nokto estis (al mi ŝajnas ke ankoraŭ estas...) plena da teruro. Liberiĝinte, kruelaj fantomoj furiozis tra la frosta spaco. La steloj tremis pro timego. La luno paliĝis ĝismorte. Kaj la urbo, subpremita de l' teruro, senĉese hululis en deziro pri diboĉa paco.

Mi vidis unu velkantan koron, kiu bezonis revarmigon. Sed fidela filo de mia jarcento — mi preterpasis. Ĉu mi ne havis varmon kaj lumon por la malriĉa? Mi pluenpasis ... Unu koro — unu malnecesa koro ...

Ho — mia floro! Mi malĝojas, ke ĝin velkigis la vintra malvarmo. Malbenita estu la vintro!

Miti.

---

Stella Morbili.

# Aŭtunaj impresoj.

Al S-ino Maria B.

Kviete staris la ekdormantaj arboj kaj iliaj lastaj folioj, flavaj kaj sekaj, are defaladis teren de la sensukigitaj branĉaroj. Mola foliara kovraĵo kuŝis sur la vojoj, lumigitaj de la helaj sunradioj, tra kiuj senombraj vojoj iradis, piedpuŝante la mortajn foliojn, sole aŭ grupe, homoj malgajaj. Oni malgajis sopire — ĉu pri la somero forpasinta aŭ pro la vintro alvenonta?

Gaje brilis sur la serena ĉielo la suno aŭtuna kaj pace karesis la teron ĝiaj malfortaj radioj, sed mankis la ĝojo en la koro de l' mondo. Ĝi ekmortinte malgajis kaj en silento atentis pri la defalado foliara, kiu similis al danco de petolemaj papilioj sur flora kamparo dum ĝoja somero.

Kaj tiam mi vidis la reĝinon — „Aŭtuno“ — kiel revantan vidvinon, milda en sia funebro kaj ridetanta pro la espero, kiun senkonscie ŝi sentis en sia koro vundita. Trankvilanime ŝi portis sian doloron funebran kaj ĝuis sincere la aŭtunon, tiel similan al ŝia humoro senĝoja.

La antaŭe vivplena naturo ekdormas humile reveme, kredanta, ke iam printempe vekiĝos pli vigla, pli juna en tute nova feliĉo. Kaj ŝajnis al mi, ke same tiu reĝino-vidvino sentas en sia animo, ke ŝia konstanta malgajo ekdormas kune kun tiuj aŭtunaj flavaj folioj, por poste ekĝermi en ĝojon dum flora, feliĉa printempo.

Milda, kvieta, trankvila — tiu virino min ravis, kaj mi forgesis la ploron, la larmojn kaj la sopirojn — ili defalis subite de mia anima branĉaro — kaj, ilin piedpremante, mi levis kuraĝe rigardon al la virino ĉarmega kaj per sia silento ravanta, en kies nigraj okuloj fandiĝis mia senĝojo.

Ŝin mi pasie ekamis.

---

# Fajroj en la nokto.

de V. G. Korolenko.

Foje — estis tio-ĉi antaŭ tre multaj jaroj — dum mallumega aŭtuna vespero, mi vojaĝis sur malluma siberia rivero. Neatendite antaŭe, ĉe kurbiro de la rivero, sub la mallumaj montoj — aperis fajro . . .

Ekbrilis klare, forte, proksime . . .

— He, gloron al Dio! ĝojiĝinta mi diris — vilaĝo — baldaŭ mi havos liton! . . .

La remisto, siberiano, turniĝis, rigardis transŝultre la fajron kaj ree apatie ekpuŝis la remilojn.

— Malproksime estas!

Mi ne kredis — ja la fajro estis tie — antaŭe, en la nedifinita mallumo. Sed, la remisto estis prava: pruviĝis, ke vere la fajro estis malproksime . . .

Econ havas ĉi-fajroj noktaj alproksimiĝi, venki la mallumon, brilegi, promesi kaj allogi per sia proksimeco . . . Ŝajnas, ke du—tri puŝojn ankoraŭ per la remilo, kaj la vojo estas finita . . . Sed . . . malproksime estas!

Kaj longtempe ankoraŭ ni naĝis sur la malĝojiga kaj malluma kiel inko rivero. Mallarĝajôj kaj ŝtonegoj aperadis, ekstaretis kaj fornaĝis, restante malantaŭe, kaj malaperis en la malluma malproksimeco, kaj la fajro estis ankoraŭ antaŭe, translokiĝis kaj allogis — ĉiam tiel proksime kaj tiel malproksime . . .

Ofte mi rememoras ĉi-malluman riveron, ombrumitan de ŝtonegaj montoj, kaj ĉi-fajron vivan. Multaj fajroj — kiel antaŭe, tiel ankaŭ pli malfrue, estas trompintaj ne nur min, per sia proksimeco. Tamen la vivo fluas ankoraŭ en la samaj malĝojigaj bordoj, kaj la fajroj estas ankoraŭ malproksime. Kaj . . . tamen oni devas puŝadi la remilojn . . .

Sed . . . tamen . . . tamen . . . antaŭe estas ja fajroj!

Tirnovo. El rusa lingvo tradukis P. Popova.

Rim. de la Red. Kvankam tiu mallonga literatura peco estas jam kelkfoje tradukita de multaj esperantistoj esperanten, ni donas tiun tradukon, ĉar la peco estas mirinda bildo de ĉiu idea laboro kaj meritas ornami la paĝojn de ĉiu gazeto kiel la nia.

---

# Писмо до моя учитель по литература.

*Бел. Ред. Получихме копие отъ едно писмо, което считаме за умѣстно да помѣстимъ въ списанието, тъй като то е твърде характерно за отнасянето на мнозина „идейни“ единици къмъ есперантското дѣло.*

Уважаеми Господине Учителю,

Простете на своя ученикъ, че си позволява да Ви отправи това писмо. Нѣколко думи, изказани вчера отъ васъ набърже, небрежно, които Вие може би вече сте и забравили, ме накараха да сторя това. Азъ вѣрвамъ, че Вие нѣма да сметнете писмото ми като проява на неуважение.

Ние, Вашитѣ ученици, сме свикнали да гледаме на Васъ като на защитникъ на идеализъма и на идейнитѣ прояви, защото отъ Вашитѣ уста винаги сме слушали такива нѣща. Ние съ възторгъ Ви слушаме,

когато говорите за беззаветната преданость къмъ народното дѣло на идеалисти като Василъ Левски, Христо Ботевъ, Каравеловъ и др. Съ трепетъ и увлечение ние заедно съ Васъ сме се пренасяли въ мрачната килия на „дивия светогорецъ“, когато той въ дълбока срѣднощь седи наведенъ предъ вощена свещь и пише, работи, жертвуза днитѣ и нощитѣ си за доброто на другитѣ, за просвѣтата на народа си — и въ тази жертва намира щастието си.

И заедно съ Васъ ние искрено жалѣхме, че светлиятъ примеръ на тѣзи идейни хора, които осветляватъ нашето минало и сж истинската гордость на историята ни, все по-рѣдко вече буди живо чувство, и че все повече се шири навредъ пренебрежение и насмѣшка къмъ идеализъма и къмъ самоотвержената работа за народа.

И ние се научихме да ценимъ подвига на всѣки идеалистъ и да се стремимъ и ние да бждемъ такива, да дадемъ своята дань за общото подигане и просвѣтяване.

Съ такива идеи и убеждения бѣхъ азъ, когато се запознахъ съ международния езикъ есперанто и открихъ едно широко поле за работа чрезъ него. Вие може би мислите, че се увличамъ по единъ пустъ пжть, който не ще допринесе нищо на другитѣ, нито на менъ. Но ако мислите така — а азъ зная, че тъй именно мислите — то е затуй, защото не сте запознати добре съ въроса за международенъ езикъ и съ есперантското движение, и защото като мнозина други смѣтате, че всичко, което не познавате, е маловажно.

Есперанто е езикъ, който отваря очитѣ и на простия и неукия и му дава възможность да се сношава съ цѣлъ свѣтъ. Малцина още знаятъ, колко голѣми залози крие той въ себе си за умственото подигане на хората, и затова мнозина не само не го ценятъ, но сж и противъ него. Но тѣ не искатъ да дойдатъ и да видятъ, какво дава той на всѣки есперантистъ, и тогава да го оценяватъ.

Това не ни отчайва. Ние есперантиститѣ — и новитѣ, като менъ, и старитѣ, които работятъ отдавна за разпространението му между нашия народъ — знаемъ добре, че всѣко изобретение на културата бавно се е налагало на хората, че то е срещало противодействие, че е трѣбвало да се борятъ за неговия успѣхъ идеалисти, които приличатъ на нашитѣ Отецъ Паисий, Христо Ботевъ, Левски и др.

Когато работимъ за есперанто, ние знаемъ, че работимъ за сжщия народъ, за който сж посветили живота си последнитѣ. Ние продължаваме тѣхното дѣло, заедно съ всички други културни организации, които ратуватъ за подигането на народа.

Разбира се, днесъ времето ни налага и по-особени задачи отъ онѣзи, които сж имали дейцитѣ отъ възраждането. Тѣ сж насочвали своитѣ усилия въ една по-обща работа; днесъ общата цель е много по-обширна и тя се поема отъ редъ организации и движения, които работятъ всѣка въ специална насока, но все за една и сжща цель. И тъй, ние, които сме въ културно-просвѣтителнитѣ организации, *продължаваме* дѣлото на плеядата дейци отъ възраждането, като го приспособяваме къмъ новитѣ условия, къмъ идеитѣ и разбиранията на новото време. Азъ мисля, че само тъй би могли да се схванатъ и да се следватъ тѣхнитѣ завети. Да следваме непосредственитѣ задачи,

които тѣ сж имали и които сж вече постигнати, а не тѣхната крайна цель — ами че това би било смѣшно!

Тѣ ни завещаха да обичаме народа си, да работимъ за него преданно, като идеалисти, и да ратуваме за това, което намираме добро и полезно за него, въпреки околната апатия и противодействие.

А какво по-добро за народа отъ туй, повече негови синове да могатъ да се сношаватъ съ чуждия свѣтъ? И когато толкова много трудъ, енергия и средства се хабятъ, за да се учатъ чужди езици и да се постигне тази цель, а нищо не се постига — колко трѣбва да се цени дейностьта на есперантиститѣ, които именно допринасятъ най-много за постигането ѝ!

И при все това нашитѣ жертви не се ценятъ и нашата работа ни носи често огорчения. Често ние чуваме подигравки и обиди отъ хора, които не искатъ да си дадатъ поне малко трудъ да проучатъ отгоре-отгоре нашето дѣло.

Въ такива моменти тъкмо Вашитѣ уроци, въ които се въздига идеализъмътъ, преданната дейность на осмиванитѣ дейци, които упорито и гордо следватъ своя пжть, сж внасяли утеха въ засегнатата ми наболѣла душа. Какъвъ балсамъ за душата на този, който работи за всички и навредъ среща пренебрежение, когото и другаритѣ му постоянно обиждатъ съ жестоки закачки — да слуша хубави думи за величието на тѣзи, които съ постоянство сж вървѣли всрѣдъ пречки и неудобства къмъ една висша, гонима цель, и сж осмисляли своя животъ.

И струвало ми се е понѣкога, че Вашитѣ слова като че се отнасятъ прямо за мене, че тѣ сж една блѣскава защита на моята работа, и че Вие давате заслуженъ отговоръ на всички, които въ безидейностьта си се считатъ длъжни да охулятъ всѣка проява на идейность у другитѣ и да осмѣятъ всѣки идеалистъ.

И менъ ми е ставало леко, и азъ съмъ си казвалъ: „Ето единъ човекъ, който напълно може да ме разбере“.

Но какво излѣзе?

Вчера, когато видѣхте случайно въ ржката ми книга и, заинтересуванъ, я взехте да я прегледате, Вие побързахте да ми я повърнете съ убийствено пренебрежителнитѣ думи: „И ти ли се занимавашъ съ есперанто? Защо не се заловишъ съ нѣщо по-полезно?“

Заболѣ ме. Азъ съмъ смутенъ. Какво разбирате Вие подъ „по-полезно“? Което дава пари ли?

Нима това бѣхте Вие, който всѣкога сте жалили, че нѣма идеализъмъ, че сж тъй малко идейнитѣ ратници?... Нима това бѣхте Вие, който всѣкога сте бичували безпощадно грубия материялизъмъ и меркантилностьта на сегашната интелигенция?

Какво направихте, когато срещнахте идеалистъ?

Търсите идеалисти? — Елате ги вижте между есперантиститѣ. Елате нѣкоя вечерь между насъ, на наше събрание, за да видите, че още има хора, които се пленяватъ отъ идеи и работятъ съ самоотверженость и преданость за тѣхъ. Не зовете напусто идеализъма — потърсете го между хора. Не го смѣтайте толкова далечъ—той е близо.

Нима вашитѣ славословия за идеализъма и идейностьта ще се окажатъ въ края на краищата само думи? Нима и проповѣдникътъ не вѣрва въ проповѣдитѣ си?

Тази мисъль ме измжчва отъ вчера. Простете ми, господине учителю, че тъй откровено Ви говоря. Но не бихъ искалъ да се разочаровая отъ Васъ, който усилихте у менъ идейностьта. Бихъ желалъ, Вашитѣ вчерашни думи да сж казани само прибързано и необмислено. Дано, дано е така!

Азъ вѣрвамъ, че Вие твърде малко сте запознати съ есперанто и съ есперантското движение, и че ако ги познавахте по-добре, сигурно не щѣхте тъй леко да гледате на тѣхъ. Ето защо се осмѣлявамъ да Ви изпратя нѣколко книжки и брошури по тѣзи въпроси, а сжщо и нѣколко броя отъ списанието „Bulgara Esperantisto“.

Още еднажъ Ви моля, да не схващате моето писмо като изразъ на неуважение къмъ Васъ, а като изповѣдь на една душа, която чувствува болка и иска да се изкаже на този, който би могълъ да я разбере.

Съ отлично почитание:

Вашъ ученикъ *Георги К.*

---

# Къмъ учителитѣ.

Учителството е онази часть отъ интелигенцията у всѣки единъ народъ, която, при всички материялни незгоди и лишения, при цѣлъ редъ пречки и неблагоприятни условия, се подава най-първа на благороднитѣ устреми. Призвано да работи съ младитѣ поколения, да ги подготви къмъ единъ съвремененъ културенъ животъ, да имъ разясни пжтя на човешкия прогресъ, учителството обикновено е изпълнено съ мечти и желания за нѣщо по-добро, по-възвишено. Разбира се, има и изключения; както въ всѣка корпорация, тъй и между учителитѣ сигурно ще се срещнатъ хора, които не заслужаватъ да носятъ това благородно звание. Тѣхъ обаче тукъ не взимаме предъ видъ.

Както нашето, тъй и всесвѣтското учителство не е чуждо и на идеята за международенъ помагаленъ езикъ, не е чуждо и на Есперанто и есперантското движение. Но все таки онова, което то у насъ е направило до сега, за да помогне за разпространението на Есперанто, е още твърде малко.

Пишемъ този позивъ къмъ учителството, едно за да заинтересуваме тази часть отъ него, която не е запозната още съ Есперанто, и второ, за да изпълнимъ едно обещание, дадено въ частното заседание на учителитѣ есперантисти презъ време на X. български есперантски конгресъ въ Търново. Въ това заседание бѣ разискванъ въпросътъ за основаване на учителска есперантска лига, и се рѣши, да не се бърза съ това, а да се почака и да се видятъ решенията на международния конгресъ въ Нюрнбергъ.

Въ последния конгресъ е имало международна конференция на учители-есперантисти, която се е състояла на 5. VIII. м. г. На нея е

билъ докладванъ въпросътъ за организиране на есперантското учителство. Решено е, есперантиститѣ учители да се присъединятъ къмъ възпитателния интернационалъ въ Парижъ, следъ като последния изпълни условието за пъленъ неутралитетъ. Органъ на организацията на учителитѣ е сп. „Novaj Tempoj“. Конференцията препоржчва на всички учители и деца детското списание „Esperantista Junularo“. Уредилъ се е въпросътъ за всеобщо сътрудничество въ списването на тѣзи две списания. Центърътъ на организацията ще уреди бюро, което ще посредничи за размѣна на интересни предмети и за кореспонденция. Била е уредена изложба на детски писмени работи по Есперанто. Избрана е комисия за премиране на бждещи детски работи. За уредбата на I изложба г. Van Heek е подарилъ 20,000 гулдена, и обещалъ 100 като премии за деца. Изработката на faka terminaro ще се продължава въ сп. „Novaj Tempoj“. Конференцията е изпратила до всички правителства въ свѣта една резолюция за възпитание въ духа на миръ и човеколюбие.

Ние се надѣваме, че българското учителство не ще остане индиферентно къмъ дейностьта на всесвѣтскитѣ си колеги, а ще вземе присърце изучването и разпространението на Есперанто. По своето обществено положение то е най-пригоденото за това и може да допринесе ценни услуги на есперантското дѣло.

За да има успѣхъ въ това, нужна е планомѣрна организирана работа. Трѣбва да се обсжди въпросътъ, дали не е навременно вече основаването на българска учителска есперантска лига. Добре ще е, да има по този въпросъ специална трибуна въ колонитѣ на „В. Е.“, дето да се изкажатъ и другитѣ колеги-есперантисти.

Организираната работа между учителството ще има и този практиченъ резултатъ, че ще даде повече учители за лектори по Есперанто. А ще признае всѣки, че учителитѣ сж най-годни за тази работа.

Дано този нашъ апелъ бжде начало, добро начало на плодотворна дейность за есперанто всредъ учителството, което безъ съмнение ще бжде отъ полза и за самото есперантско дѣло.

Плѣвенъ. Ив. Сарафовъ.

---

# Inter la politikaj elmigrintoj.

Ni ricevis el Rumanio leteron de nia bonega samideano Georgi Sapunĝiev, kiu partoprenis en la lastaj sangaj politikaj tumultoj en nia lando kaj estis devigata forkuri Rumanion. Li plendas, ke multaj samideanoj, al kiuj li skribis, ne respondis al liaj leteroj, kaj li ja nun pleje bezonas aŭdi samideanan amikan, konsolan vorton. En sia letero li ankaŭ priskribas la situacion de niaj politikaj elmigrintoj. Jen kelkaj lokoj el lia letero:

„... Mi suferas kiel ĉiuj elmigrintoj nun. Mi estas soleca kaj for de miaj hejmanoj, de kiuj leterojn mi preskaŭ ne ricevas. Mi forkuris subite, neatendinte, kaj ili malfrue eksciis tion. Mi longtempe estis loĝanto de la rumanaj malliberejoj, mallumaj

kaj malvarmaj . . . Kaj fine mi estis liberigita kaj venigita ĉi tien, en la malgrandan urbon Targugiu . . . senmona, senlabora, sen konatuloj . . .

„ . . . Eble vi interesiĝas — kaj mi ja hodiaŭ estas skribema — kiel mi vivas ĉi tie.

„Ni, ĉiuj elmigrintoj, laboras en unu ligna fabrikejo. Ni segas grandajn kaj dikajn arbojn en la arbaro. Sed la neĝo estas granda kaj la vento siblas kaj frostodoloriĝas niajn piedojn kaj manojn. Terura malvarmo! Mi ĉi-tage tremas, frostas . . . Kaj malgraŭ tio ĉi mi esperas pri belaj tagoj venontaj!"

Ni povas esti kun tute malsamaj politikaj opinioj ol tiuj de nia suferanta nun amiko-samideano, tamen ni ne povas ne kompati sincere lin kaj ne bedaŭri lian sorton. El nia lando ni sendas al li kaj ankaŭ al eventualaj aliaj elmigrintoj-samideanoj korajn salutojn kaj deziron, ke ni vidu ilin plej baldaŭ ree inter ni.

La Redakcio.

---

## Едно предложение.

Всички ние следваме стария обичай да черпимъ другари и гости по случай именъ день, годежъ, сватба, кръщене и други тържествени дни въ живота си. Тогава не жалимъ десетки и стотици лева (говоря за насъ, сиромашията, разбира се), но никога не се сѣщаме да отдѣлимъ нѣщо и за нашето общо дружество, — да почерпимъ единъ видъ при такъвъ случай всички съидейници, като внесемъ нѣкоя малка сума въ дружествената каса. Ако хиляда души дадатъ на именнитѣ си дни по *десеть* лева поне, за една година отъ такива скромни дарения дружеството ще получи сумата *десеть хиляди* лева. Време е да въведемъ този обичай. По такъвъ начинъ ще можемъ да засилимъ напр. фонда за постройка на есперантски домъ, който фондъ е още твърде слабъ.

Прочее, съидейници, помнете: за напредъ при всѣки тържественъ случай въ вашия животъ, преди да почерпите другаритѣ си, почерпете дружеството!

Enuanta.

---

## Единъ благодетель.

Анонименъ шведски съмишленикъ и отличенъ приятель на българитѣ е внесалъ на г. Пан. Хитровъ по 8 лв. срѣщу 1,200 екземпляра отъ съставения и издаденъ951 неговъ пъленъ учебникъ по есперанто, съ цѣль да се разшири есперантската пропаганда въ България. Тъй, че сега всѣки желающъ да се запознае съ международния езикъ, ще може срѣщу скромната сума отъ 12 лв. да получи еспер. граматика, упражнения, христоматия и два еспер. български и бълг.-есперантски рѣчници. Дарението е щедро и буди истински симпатии въ редоветѣ на българскитѣ есперантисти.

Хвала на дарителя!

# ESPERANTO-MOVADO.

## Enlanda.

**Sofia.** — Je 16. decembro la sofiaj esperantistoj festis la datrevenon de la naskiĝo de nia Majstro en la salono de la Kristana Junula Societo. Paroladis pri Zamenhof s-o Aktarĝiev, prezidanto de BES. La ĥoro de LES kantis kaj kelkaj samideanoj deklamis en esperanta kaj bulgara lingvoj.

**Ŝumen.** — Malfermita dumonata kurso por komencantoj en la salono de la Militklubo. Gvidanto Silvestriev.

**Vidin.** — La 9-an de septembro okazis la jarkunveno de la societo „Espero". Post la raportoj de la estraro kaj la kontrola komitato oni priparolis la estontan agadon kaj elektis novan estraron: prez.: V. Lazarov; vicprez.: M. Ivanov; sekr.: N. Hristev; kas.: P. Colov; bibl.: G. Nikolov; membroj: s-ino Sl. V. Lazarova kaj N. Stojkov. La kontrola komitato restas la sama.

La 15-an de decembro la societo festis sian feston. Estis aranĝita propaganda vesperrenkonto en salono „Central". La salono estis bone, esperantiste ornamita kaj impresigis la gastojn. Inter la esperantaj flagoj kaj ornamaĵoj kviete rigardis la granda portreto de nia kara Majstro kaj silente ĝojis je nia pure esperantista vivo. S-o Lazarov paroladis pri Esperanto. Estis ankaŭ esperantaj kantoj, duetoj, deklamoj, k. t. p.

Nia movado grandpaŝe progresas. La intereso pri Esperanto inter la geurbanoj estas granda. La urbanaro estas interesigita per alvokoj, grandformataj afiŝoj k. t. p. Estas malfermitaj du kursoj por geurbanoj en la lernejo „Antim I" gvidataj de la samideanoj V. Lazarov kaj P. Colov. Partoprenas 70 gekursanoj.

**Karlovo.** — La gelernanta Scienca Esp. Societo „Ni Venkos!" en sia jarkunveno elektis novan estraron, nome: gvidanta komitato: P. Kreŝkov, f-ino Ljuba Akrabova, f-ino Ivanka Marinova, sekr.: Radka Akrabova, kas.: Dojko Bojakliev, helpkas.: Nevenka Bakarĝieva, bibl.: Vasil Cvetkov; kontr. kom.: Kr. Daskalov, B. Bakalov kaj D. Kirov; disciplinïga kom.: prez.: St. Ŝolikov.

Krom tiuj-ĉi, estas elektitaj ankaŭ 9 membroj por C. K. de Gejunulara Esper. Ligo en Bulgario. Ambaŭ estraroj vigle laboras. Estas malfermitaj du kursoj: unu por komencantoj gvidata de Lazar Trifonov kaj alia praktika perfektiganta—gvidata de Cv. Cvetkov. Ĉiusemajne kunvenoj de intima geamika „Rondo Esperantista" kun esp. amuzadoj kaj studo per ludoj. En preparo estas vesperamuzo kun la komedio de nia amata esp. poeto — Devjatnin „Nefinita dramo", tradukita bulgaren.

Je 29. decembro la Societo prezentis la dramon „Sub la jugo" de Iv. Vazov.

La societo deziros korespondadi kun ĉiuj lernantaj societoj.

Adreso: Ljuba Akrabova, str. „Vojniŝka" № 21.

**Vraca.** — Je 2. decembro lernanto N. Popov referis pri Esperanto. Granda entuziasmo. Por la tuj malfermita kurso enskribiĝis 70 personoj.

**Dupnica.** — Fondita gejunula esp. societo „Rila Verda Stelo" kun 20 membroj. Prez.: G. Pištijski; vicprez.: T. Bliznakov; sekr.: Petr Blagoev; kas.: Nikola Ĉomakov; bibl.: Boris Mihailov kaj membroj: Ivan Ĉakalov kaj Boris Leviev. S-o L. Ĉomakov referis pri la „Celoj kaj problemoj de la esper. societoj".
Adreso de la societo: G. Pištijski, Policejska 117.

**Pleven.** — La 2-an de decembro okazis jarkunveno. Aprobinte la ĝisnunan agadon de la grupo oni elektis novan grupan komitaton: prez.: Iv. Sarafov; vicpr.: K. Jotov; sekr.: V. Cankov; vicsekr.: K. Angelov; kas.: S. Levi; bibl.: As. Atanasov kaj kontrolan komitaton: P. Mitkov, D. Dimitrov kaj P. Dragalevski. Ankaŭ konstatinte la grandajn meritojn de s-ro inĝ. K. Peĉigargov por la Esperanto-movado en Pleven oni proklamis lin honora prezidanto de la grupo.
La nova estraro komencis viglan agadon.
Nun la kunvenejo estas en la vegetarana manĝejo, malfermata ĉiutage. Ĉiuj trapasantaj s-anoj estas petataj viziti ĝin.

**Bracigovo.** — Fondita nova grupo.

**v. Kilifarevo, ap. Tirnovo.** — Fondita nova grupo „Liberiga Stelo" kun 38 membroj. Malfermita kurso.

**v. Glojene, ap. Orehovo.** — La intereso pri esperanto lastatempe estas tre granda. F-ino P. Popova gvidas kurson kun 15 partoprenantoj instruistoj en Glojene kaj la proksimaj vilaĝoj. Fondota grupo.

**Petriĉ.** — Je 4. decembro okazis la jarkunveno de la esp. grupo. Estis elektita nova estraro: sekr.-kas.: Teodor K. Popov; bibl.: Timĉo Hikolov kaj membroj Goce Petrov kaj Kostadin Kocev. La grupo havas 15 membrojn: ĉiuj membroj devige abonas „Bulg. Esperantisto"-n. La kunveno elektis por la grupo la nomon „Esperanto Triumfonta".
Estas malfermita kurso kun 30 partoprenantoj gvidata de Teodor Popov.

## Internacia.

**Есперанто и Съюза за Миръ и Свобода.** — Миналата година въ гр. Подебраде (Чехия) се е състоялъ конгресъ на Международната Организация за Миръ и Свобода. Официални езици, на които сж бивали превеждани всички реферати и на които сж ставали дебатитѣ, сж били седемъ. Делегатитѣ е трѣбало за единъ рефератъ да стоятъ отъ 8 часа сутринь често до 1 часа следъ полунощь. Това голѣмо неудобство на многоезичието се изразило въ взетата отъ конгреса резолюция-пожелание, щото въ бждещитѣ конгреси и конференции на организацията, дебатитѣ да се водятъ из-

ключително на Есперанто. Всѣки референчикъ, обаче има право да прочете реферата си на своя матеренъ езикъ. Делегатъ отъ България е била г-жа Д. Спиридонова.

**Есперанто и последователитѣ на Х. Джорджъ.** — На 13—20 августъ м. г. въ Оксфордъ (Англия) се състояла конференция отъ представители на 14 страни, привърженици на Х. Джорджовата система на Единния Данъкъ. Конференцията е изпратила манифестъ до управницитѣ въ свѣта редактиранъ на Есперанто.

---

# SCIIGOJ — ИЗВЕСТИЯ.

**Пропагандната седмица.**

Съгласно решението на Ц. Комитетъ пропагандната седмица, въведена за прьвъ пѫть презъ изтеклата д-вена година, ще се състои презъ седмицата отъ 24. февруари до 2. мартъ т. г. вкл. Деньтъ 24. февруари, съ който започва пропагандната седмица се обявява за общъ празникъ на българскитѣ есперантисти.

Нека всички се поцготвимъ за този празникъ, нека едновременно въ цѣла България той се отпразнува най-тържествено.

Сказки, вечеринки, забави, екскурзии да запълнятъ деня. Нека този денъ всѣки есперантистъ да отпразнува като найголѣмъ празникъ презъ годината. И колкото по-добре се отпразнува този день толкозъ по-успѣшна ще бѫде „Зелената" седмица, която ще го последва. Нови членове, нови абонати да бѫдатъ вмъкнати въ движението, да опрѣснятъ силитѣ ни за нова борба презъ новата година. Нека тази седмица бѫде потикъ за нови курсове тамъ, кѫдето още не сѫ открити такива.

Презъ седмицата ще се води и по-усилена афишна пропаганда. За по евтино снабдяване всички групи съ афиши, последнитѣ ще се отпечататъ общо въ София. Нека всѣка група изпрати каквато сума може за афиши, и въ зависимость отъ събраната сума ще бѫде и числото на афишитѣ, които ще могатъ да се отпечататъ. Нека всѣки внесе на групата си по 5—10 лв. за пропагандата чрезъ афиши и събраната сума да се изпрати.

Желающитѣ могатъ да поискатъ списъци за записване абонати за списанието, каквито веднага ще имъ бѫдатъ изпратени.

Сведения за постигнатитѣ резултати да се изпратятъ веднага следъ свършването на седмицата.

На край пожелаваме на всички съмишленици весело прекарване на първия ни есперантски празникъ и успешна дейность презъ „Зелената" седмица!

Да живее Есперанто!

**De la Koopera Societo.**

— Jam aperis la novelo „La familio Gerak". Ĝia prezo estas 14 levoj bulg. (2 fr. fr.). — Oni multfoje notis, ke plej bona maniero por facila perfektiĝo en la lingvo estas legi paralelajn tekstojn en esperanto kaj nacia lingvo. La bulgaraj samideanoj havas nun bonan okazon por simila perfektiĝo, legante la originalon kaj la tradukon.

**Diversaj.**

— Komence de decembro j. p. en Sofio komencis aperi semajna jurnalo „Svoboda" (Libero), kiu krom sia ĉefa tasko: noti kaj pritaksi la ĉiutagajn okazantajojn en la bulgara vivo de vidpunkto de Tolstoja instruo, donas regule sciigojn pri la idea kaj spirita vivo en la tuta mondo. Speciala fako estas destinita por la esperanto-movado. Pli poste kaj laŭeble la redakcio de la jurnalo estas preta doni artikolojn aŭ sciigojn ankaŭ en Esperanto. Tiu nova jurnalo havas do specialan signifon precipe por la bulgaraj esperantistoj kaj meritas ilian vastan subtenon.

La redakcio danke ricevos eltranĉajojn de gazetoj ĝin interesantaj en franca, angla, germana, rusa kaj esperanta lingvoj.

Jarabono: 40 lv.; por duonjaro 20 lv.: por eksterlando 60 lv.

Adreso: Redakcio de „Svoboda", str. „6. Septemvri" 1, Sofia, Bulgario.

— Niaj gesamideanoj f-ino Dinka Stanĉeva, instruistino kaj s-ro Hristo Pavlov, oficisto, membroj de l' Ŝumena sekcio „Vekiĝo" geedziĝis. Nian gratulon!

---

## Koresponda fako.

— S-ro Georgi Sapunĝiev petas senkulpigon de siaj diverslandaj gekorespondantoj pri sia silentado. Li nun estas elmigrinto kaj ne posedas iliajn adresojn. Lia nuna (provizora) adreso: Georgi Sapunĝiev, Hotel „Rebedea", Targugiu, Rumanio.

— S-ro Kinuosuke Huĵita, Japanio, Osaka, Minamiku Kizu Kamomeĉo 2, deziras korespondadi kun bulgaraj samideanoj prefere pri pentrarto.

— Redakcio de „Radnička Zaštita" oficiala gazeto de la Centra Oricejo por la asekurado de laboristoj en Zagrebo, Preradovićeva ul. 44., (Jugoslavio) deziras korespondadi kun inteligentaj personoj kiel profesoroj de laborjuro, laboristoj, juĝistoj, ĵurnalistoj, oficistoj k. a. el la tuta mondo pri socialaj problemoj precipe pri protekto, asekurado kaj higieno de laboristoj.

---

DIVERSSPECAJN esperantajn insignojn kaj sigelmarkojn;
FIRMO-MARKOJN kaj adresmarkojn laŭ donita mendo;
LA VERKOJN de D-ro Zamenhof: La Fundamenta Krestomatio k. a.

havigas A. TEMELKOV & C-io

Loka Esperanto-Librejo — Poduene — Sofia, Bulgario.

Ĝenerala reprezentanto de Josefo Kocoŭrek, Vieno, por Bulgario, Jugoslavio, Ukrainio kaj ĉiuj landoj de la Proksima Oriento.

Н - есперантока
чрез Ксенофон
ул. Пълкоила


## ОТЪ НАСЪ МОЖЕТЕ ДА СИ ДОСТАВИТЕ:

| | |
|---|---|
| Учебникъ по Есперанто — Атанасовъ | 16.— |
| Еспер.-бълг. речникъ — Бъчваровъ | 35.— |
| Еспер.-бълг. и бълг.-еспер. речникъ — Кръстановъ | 40.— |
| Universala vortaro en 6 lingvoj kun bulgara traduko | 15.— |
| Fratoj, rakonto — Elin Pelin | 2.— |
| La Familio Gerak — Elin Pelin | 14.— |
| La reĝo Judea — K. R. | 60.— |
| Fundamenta Krestomatio — Zamenhof | 70.— |
| Hamleto — Shakespeare, trad. Zamenhof | 25.— |
| Georgo Dandin — Molière, trad. Zamenhof | 25.— |
| Proverbaro esperanta — Zamenhof | 25.— |
| La Rabistoj — Schiller, trad. Zamenhof | 30.— |
| La Revizoro — Gogol, trad. Zamenhof | 30.— |
| Krucumo — Al. Drozdov rakonto el la bolŝevika revolucio | 12.— |
| Tri rakontoj — Tolstoj | 10.— |
| La senlingvulo — Korolenko | 25.— |
| Nuntempaj rakontoj — Stamatov | 25.— |
| Sabloroj — Marie Hankel | 8.— |
| La lastaj tagoj de Zamenhof — T. Jung | 12.— |
| Bukedeto — M. Krestanov | 13.50 |
| Al la forbuĉataj popoloj — R. Rolland | 3.— |
| La fonto de la blankpiedulino — P. R. Slavejkov | 2.— |
| Сжщность и бждящность на идеята за единъ межд. езикъ | 7.— |
| Bulgara lando kaj popolo — Iv. Krestanov | 40.— |
| El la proksima oriento — Iv. Krestanov | 30.— |

За пропаганда си набавете:

| | |
|---|---|
| Протоколитѣ на конферен. за общъ търговски езикъ въ Венеция | 5.— |
| Анкета (мнения на видни българи за межд. езикъ) | 5.— |
| Въ защита на Есперанто | 1.— |
| Образователната стойность на Есперанто | 1.50 |

Абонирайте се за:

„Esperanto Triumfonta" седмиченъ вестникъ, единъ брой 6.50 лв. абонаментъ най-малко за 10 броя.

„Literatura mondo", мес. сп., год. абонаментъ 150 лв.

„Esperantio", съ илюстрации, двуседмично, 10 броя за 30 лв.

„Esperanto", органъ на UEA, год. абонам. заедно съ членство 120 лв.

Бълг. Есперантско Д-во, ул. Мария Луиза 46.

НЕОБХОДИМЪ ЗА ВСѢКИ ЕСПЕРАНТИСТЪ Е

# ЕСПЕРАНТО-БЪЛГАРСКИЯ РЕЧНИКЪ

ОТЪ Х. БЪЧВАРОВЪ.

Речника съдържа почти всички думи, които се срещатъ въ есперантската книжнина и обема 252 стр. Цена 35 лева, подвързанъ 48 лева. Пощенски разноски 2 лева.

Поискайте го срещу предварително изпратена стойность отъ автора: Хараламби Бъчваровъ, учитель, Търново.


**Redakcia Komitato:**
**At. D. Atanasov, Pan. At. Kolev**
**Dimitr Simeonov**
Adreso de la redakcio: Sofio (Bulg.), bul. Maria Luiza, 46.

София, Печатница „Либерални Клубъ" — Б. А. Кожухаров. Телефон 1984